

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เพื่อต้องการศึกษาถึงบทบาทและหน้าที่ของตำรวจสายตรวจกับปัญหาความไม่สงบทางการเมืองที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นั้น จะดำเนินการศึกษาวิจัยแบบสำรวจ (survey reseach) โดยการออกแบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อที่จะเก็บและทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการใช้วิธีการสัมภาษณ์ (interview) ประชากรในกลุ่มตัวอย่างโดยตรง เพื่อรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมแล้วจึงวิเคราะห์สรุปหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้แล้ว โดยก่อนจะทำการสัมภาษณ์หรือเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น จะต้องมีการสร้างเครื่องมือในการวัดค่าตัวแปร (measurement of variable)¹ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพเสียก่อน โดยวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ (testing of reliability & validity)² ให้เป็นที่น่าเชื่อถือเสียก่อน แล้วจึงเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจเฉพาะในส่วนที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ประจำสถานีตำรวจต่างๆ ในสังกัด

¹โปรดดูรายละเอียดใน อารง สุทธาศาสตร์, ปฏิบัติการวิจัยสังคมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527), หน้า 55-94.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 95-103.

กองบัญชาการตำรวจนครบาล เท่านั้น โดยอาศัยการแบ่งส่วนราชการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เฉพาะในส่วนที่เป็นสถานีตำรวจนครบาลเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 69 สถานี (2537) โดยแยก ออกตามพื้นที่ของ เขตกองบังคับการตำรวจนครบาล ดังนี้*

กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ มีสถานีตำรวจ 26 สถานี

กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ มีสถานีตำรวจ 16 สถานี

กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี มีสถานีตำรวจรวม 27 สถานี

รวมทั้งกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีสถานีตำรวจ 69 สถานีแยกสถานีตำรวจที่มีพื้นที่ ตรวจเฉพาะทางน้ำ ในเขตกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี จำนวน 4 สถานี ทั้งนี้เนื่องจากใน เขตพื้นที่ของสถานีตำรวจที่มี เขตพื้นที่รับผิดชอบ เฉพาะทางน้ำ คือตามแนวของแม่น้ำเจ้าพระยา นั้น ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่จะ เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยทั่วไปและภารกิจเกี่ยวกับการ รักษาความสงบเรียบร้อยอัน เนื่องมาจากการชุมนุม เรียกร้องต่างๆ นั้น จะมีน้อยกว่าสถานีตำรวจ นครบาลทั่วไป จึงเหลือสถานีตำรวจนครบาลที่อยู่ในขอบเขตที่จะทำการศึกษา จำนวน 65 สถานี

สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะปฏิบัติหน้าที่ เป็นเจ้าหน้าที่สายตรวจของแต่ละสถานีตำรวจนั้น กรมตำรวจมีคำสั่งให้จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจตามสถานีตำรวจต่างๆ ประมาณ ร้อยละ 50 ของกำลังเจ้าหน้าที่ทั้งสถานี ซึ่งมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล แยกตามกองบังคับการไว้ตามบัญชีอัตรากำลังพล ดังนี้

อัตรากำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจงานป้องกันปราบปราม (สายตรวจ)**

กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ (บก.น. เหนือ)

อัตราอนุญาต 2,521 คน ปฏิบัติหน้าที่จริง 1,926 คนว่าง 595 คน

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* การแบ่งส่วนราชการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก

** ที่มาจาก แผนกทะเบียนพล กองกำกับการกำลังพล กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2537.

กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ (บก.น.ใต้)

อัตราอนุญาต 1,588 คน ปฏิบัติหน้าที่จริง 1,439 คน ว่าง 149 คน

กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี (บก.น.ธน) ไม่รวม 4 สถานี ที่มีเขตพื้นที่ตรวจ
เฉพาะทางน้ำ

อัตราอนุญาต 1,493 คน ปฏิบัติหน้าที่จริง 1,383 คน ว่าง 110 คน

รวมจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานีตำรวจนครบาลทั้งหมด
มีอัตราอนุญาต 5,602 คน ปฏิบัติหน้าที่จริง 4,748 คน ว่าง 854 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi stage sampling) โดยจะใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เป็นกลุ่มบริเวณ (cluster) ก่อน โดยอาศัยจากการแบ่งส่วนราชการของกองบัญชาการตำรวจนครบาล เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานีตำรวจนครบาลต่างๆ ซึ่งได้มีการแบ่งกลุ่มบริเวณไว้ให้เรียบร้อยแล้วตาม เขตของกองบังคับการตำรวจนครบาลต่างๆ รวม 3 เขต คือ

1. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ
2. กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้
3. กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี

จากนั้นจึงอาศัยโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกองบัญชาการตำรวจนครบาลเดิม ซึ่งเคยแบ่งกลุ่มย่อยในแต่ละกองบังคับการออกเป็นกองกำกับการ* ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 19 กองกำกับการ ยกเว้นกองกำกับการตำรวจนครบาลที่ 16 เดิม ซึ่งมีเขตพื้นที่ตรวจเฉพาะทางน้ำ คงเหลือจำนวน

*ในปัจจุบัน ส่วนราชการระดับกองกำกับการตำรวจนครบาล ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว ตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ พ.ศ.2536 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2536 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมการแบ่งส่วนราชการเดิมของกองบัญชาการตำรวจนครบาลได้ในภาคผนวก

18 กองกำกับการ โดยจะจับสลากเลือกสถานีตำรวจนครบาลในทุกกองกำกับการมา 1 สถานี ก็จะได้สถานีตำรวจนครบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับวิจัย รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 สถานี โดยแต่ละสถานีนั้นต่างก็มีโอกาสในการถูกเลือกเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัยอย่างเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าหากจะพิจารณาจากจำนวนกองกำกับการในแต่ละกองบังคับการ และจำนวนสถานีตำรวจในแต่ละกองกำกับการตามโครงสร้าง เดิมนั้นจะไม่เท่ากันก็ตาม แต่ถ้าหากพิจารณาจากความหนาแน่นของประชากรและปริมาณงานในแต่ละสถานีตำรวจแล้วการแบ่งเขตพื้นที่นับตั้งแต่ในระดับกองบังคับการนั้นถือได้ว่ามีความใกล้เคียงกันทั้ง 3 กองบังคับการ จากนั้นจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ จากสถานีตำรวจที่เลือกได้โดยใช้วิธีจับสลากจากรายชื่อเจ้าหน้าที่สายตรวจของแต่ละสถานี เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ จำนวนสถานีละ 25 คน ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 450 คน หรือโดยประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนเจ้าหน้าที่สายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ตามสถานีตำรวจนครบาล ต่างๆ เพื่อตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

ผลจากการสุ่มตัวอย่าง ที่ดำเนินการตามขั้นตอนนั้น ได้กลุ่มตัวอย่างจากสถานีตำรวจนครบาลจำนวน 18 สถานี ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการสุ่มตัวอย่างสถานีตำรวจนครบาลที่ใช้ในการวิจัย

กองบังคับการ	สถานีตำรวจนครบาล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
บก.น. เหนือ	1. สบ. พระราชวัง	25	5.55
	2. สบ. ชนะสงคราม	25	5.55
	3. สบ. พญาไท	25	5.55
	4. สบ. บางซื่อ	25	5.55
	5. สบ. บางเขน	25	5.55
	6. สบ. หัวหมาก	25	5.55

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กองบังคับการ	สถานีตำรวจนครบาล	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
บก.น. เหนือ	7. สน. มีนบุรี	25	5.55
	รวม 7 สถานี	175	38.89
บก.น. ใต้	1. สน. ประเวศ	25	5.55
	2. สน. ปทุมวัน	25	5.55
	3. สน. บางโพธิ์พาง	25	5.55
	4. สน. บางรัก	25	5.55
	5. สน. ทองหล่อ	25	5.55
	รวม 5 สถานี	125	27.78
บก.น. ธน	1. สน. บางยี่เรือ	25	5.55
	2. สน. บุคคโล	25	5.55
	3. สน. ราชบุรีบูรณะ	25	5.55
	4. สน. บางกอกน้อย	25	5.55
	5. สน. บางยี่ขัน	25	5.55
	6. สน. หสกงสง	25	5.55
	รวม 6 สถานี	150	33.33
รวม	18 สถานี	450	100.00

ตัวแปรและชนิดของตัวแปร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์กันไว้ดังนี้ คือ

1. ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ซึ่งได้แก่ อายุ อายุราชการ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา อิทธิพลของผู้บังคับบัญชา และสภาพแวดล้อมในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยทางการเมือง

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่จริง ๆ ของตำรวจสายตรวจในสภาพปกติทั่วไป และในขณะที่เกิดปัญหาความไม่สงบทางการเมือง

การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปรแต่ละตัวนั้น ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร เพื่อกำหนดขอบข่าย บ่งบอกคุณลักษณะที่สำคัญของตัวแปรแต่ละตัว และนำมาสร้างเป็นนิยามปฏิบัติการซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2. ศึกษาเครื่องมือแบบต่างๆ ที่ใช้ในการวัดตัวแปรแต่ละตัวที่มีมาแล้วจากเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับวัดตัวแปรแต่ละประเภท

3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวัดตัวแปรแต่ละตัวตามนิยามปฏิบัติการ

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการสร้างเครื่องมือตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชา และความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ เพื่อเป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำข้อแนะนำตลอดจนข้อบกพร่องต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นชุดแบบสำรวจถามเพื่อนำไปทดลองศึกษา

5. นำข้อคำถามต่างๆ ที่ได้ปรับปรุงแล้วมาจัดเป็นชุดแบบสำรวจแล้วนำไปทดลองศึกษา (pretest) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด โดยใช้กลุ่มทดลองเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจของ

สถาบันตำรวจนครบาลยานนาวา ซึ่งมีได้นำมาใช้ในการวิจัยจริง

6. นำผลที่ได้จากการทดลองศึกษาวิเคราะห์คุณภาพของ เครื่องมือโดยการคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น แล้วจึงทำการเลือกรายข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นสูงมาพัฒนา เป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้

ส่วนประกอบของ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง โดยใช้คำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามปิด มีคำถามเปิด เพื่อสอบถามสภาพปัญหาต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจและสภาพปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมฝูงชน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุปัญหาที่ได้ปรากฏอยู่ในแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามทั้งหมดออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเลือกตอบให้ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับตนเอง คำถามในส่วนนี้ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ยศ ประกอบด้วยชั้นยศของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน คือ พลตำรวจฯ สิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจ และนายดาบตำรวจ
2. อายุ แบ่งตามอายุจริง เศษของปีปัดทิ้ง
3. อายุราชการ คือระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามรับราชการ เป็นข้าราชการตำรวจ
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ กำหนดช่วงระยะเวลาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่สายตรวจเท่านั้น
5. ระดับการศึกษาสูงสุด เพื่อตรวจสอบพื้นฐานทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

นอกเหนือจากการอบรมตามหลักสูตรของกรมตำรวจ โดยแยกออกเป็น 5 ระดับ คือ

- มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3 หรือ ม.ศ.3)
- มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ม.ศ.5 และ ปวช.)
- อนุปริญญา (ปวส.)

- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- สูงกว่าปริญญาตรี

6. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชน เพื่อต้องการทราบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เคยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมฝูงชนมาก่อนหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชนไว้ดังนี้ คือ

- เคยปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชนมาก่อน กำหนดค่าคะแนนเป็น 1
- ไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชนมาก่อน กำหนดค่าคะแนนเป็น 0

7. การฝึกทบทวนเกี่ยวกับยุทธวิธีในการควบคุมฝูงชน เพื่อต้องการทราบว่าระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจนั้น ได้รับการฝึกอบรมหรือฝึกทบทวนเกี่ยวกับยุทธวิธีในการควบคุมฝูงชนหรือไม่ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ไว้ เช่นเดียวกันกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมฝูงชน คือ

- เคยฝึกทบทวนหรือฝึกอบรมยุทธวิธีมาก่อน กำหนดค่าคะแนนเป็น 1
- ไม่เคยฝึกทบทวนหรือฝึกอบรมยุทธวิธีมาก่อน กำหนดค่าคะแนนเป็น 0

ตอนที่ 2 เป็นการวัดถึงการมีส่วนร่วมส่งเสริมในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยพิจารณาถึงความเข้าใจในเรื่องพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ-สายตรวจและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาประชาธิปไตยของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีเหตุความไม่สงบทางการเมืองเกิดขึ้น ค่าถามในตอนนี้มีอยู่ 23 ข้อ (ข้อ 8-30)

ตอนที่ 3 เป็นการวัดถึงความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการปฏิบัติงานจริงของตำรวจสายตรวจ โดยมีคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ที่ได้สอบถามไว้ในแบบสอบถาม ค่าถามในตอนนี้รวมทั้งคำถามปลายเปิดมี 11 ข้อ (ข้อ 31-41)

ตอนที่ 4 เป็นการวัดถึงความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานจริงของตำรวจสายตรวจต่อปัญหาความไม่สงบทางการเมือง โดยมีคำถามปลายเปิดในข้อสุดท้าย เช่นเดียวกันกับคำถามในตอนที่ 3 ค่าถามตอนนี้รวมทั้งคำถามปลายเปิดมี 17 ข้อ (ข้อ 42-58)

คำถามในตอนที่ 2,3 และ 4 นั้น เป็นคำถามเชิงประเมินค่าแบบไลเกิร์ต (Likert scale) ซึ่งมีข้อเลือก 5 ข้อ แต่ละข้อมีเกณฑ์กำหนดคะแนนดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 เกณฑ์การกำหนดคะแนนในแบบสอบถาม

ข้อเลือก	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่มีความเห็น	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

- หมายเหตุ** 1. คำถามเชิงบวก หมายถึง ข้อความที่บ่งบอกถึงความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ การยอมรับในหลักการและการปฏิบัติตามหลักการที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย
2. คำถามเชิงลบ หมายถึง ข้อความที่บ่งบอกถึงความขัดแย้งต่อหลักการ การไม่ปฏิบัติตามหลักการ และการไม่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

คำถามเชิงบวก คือ คำถามในข้อ 8,9,10,11,12,15,17,18,19,20,21,22,23, 24,26,29,31,35,36,37,40,43,46,50,51,52,53,54,55,56,57

คำถามเชิงลบ คือ คำถามในข้อ 13,14,16,25,27,28,30,32,33,34,38,39,42, 44,45,47,48,49

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แล้ว จึงนำมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยทำการตรวจสอบข้อมูล และทดสอบโปรแกรมก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

ส่วนเทคนิคทางสถิติในการวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. การคำนวณอัตราส่วนร้อยละ (percentage) ใช้เปรียบเทียบร้อยละของข้อมูลทั่วๆ ไป
2. ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับความสูงต่ำของคะแนนในการตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดระดับของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.1 - 5.0 = ถือได้ว่ามีความเข้าใจในหลักการ

ประชาธิปไตย เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนที่มีการกำหนดไว้และมีการปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการหรือระเบียบแบบแผนนั้นอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.2 - 4.0 = ถือได้ว่ามีความเข้าใจในหลักการ

ประชาธิปไตย เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนที่มีการกำหนดไว้และมีการปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการหรือระเบียบแบบแผนนั้นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.9 - 3.1 = ถือได้ว่ามีความเข้าใจในหลักการ

ประชาธิปไตย เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนที่มีการกำหนดไว้และมีการปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการหรือระเบียบแบบแผนนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.0 - 2.8 = ถือได้ว่ามีความเข้าใจในหลักการ

ประชาธิปไตย เข้าใจในบทบาทและหน้าที่
ตามระเบียบแบบแผนที่มีการกำหนดไว้และ
มีการปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการหรือระเบียบ
แบบแผนนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.0 - 1.9 = ถือได้ว่ามีความเข้าใจในหลักการ

ประชาธิปไตย เข้าใจในบทบาทและหน้าที่
ตามระเบียบแบบแผนที่มีการกำหนดไว้และ
มีการปฏิบัติสอดคล้องกับหลักการหรือระเบียบ
แบบแผนนั้นอยู่ในระดับต่ำ

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สำหรับพิจารณาการกระจายของข้อมูล
4. คำนวณค่า χ^2 เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กำหนดไว้ตามสมมติฐาน โดยกำหนดค่าความสอดคล้องระหว่างกันที่ระดับนัยสำคัญ (significance) ที่ระดับ 0.05
5. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Partial correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นศึกษาต่างๆ ที่ต้องการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

